

Koncepce zkoušek ve vazbě na cíl testování je tedy potřeba promýšlet právě s tím ohledem, jaký mohou mít dopad na realizovanou výuku – viz standard 13.1.

Standard 13.1

Je-li školní testování nařízeno školou, krajem, státem nebo jinými úřady, musí být jednoznačně popsán způsob, jak budou využity výsledky testování. Povinností těch, kteří nařizují testování, je monitorovat jeho dopad a zjišťovat a minimalizovat možné negativní důsledky. Důsledky testování, plánované i nezamýšlené, by měly být zkoumány také uživatelem testu.

Komentář: Povinné programy testování jsou často odůvodňovány jejich potenciálním užitekem pro výuku a učení. Znepokojující je otázka potenciálního negativního dopadu povinného testování, především pokud má přímý vliv na důležitá rozhodnutí týkající se jednotlivců či institucí. Mezi časté problémy patří například to, že osnovy jsou zužovány pouze na úkoly, které jsou posléze testovány, zvyšuje se počet žáků, kteří zanechali studia po neúspěchu v testu, a jsou prosazovány takové výukové a administrativní postupy navržené pro pouhé zvýšení testových skóre místo ovlivnění úrovně vyučování.

Plátce testování:

- stát
- zřizovatel
- škola
- rodiče

V případě cílů C3, C4, C5 je logickým plátcem stát, případně zřizovatel, pokud chce sledovat tyto cíle v oblasti škol, které spadají do jeho regionu. Pro cíle C1 se nabízí jako logický plátce škola, pro cíl C2 rodič.

Úpravy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

- nutné k zajištění testování
- závislé na ochotě realizátora testování
- závislé na dohodě mezi realizátorem a zástupci žáků se SVP (školou, rodiči)

Pro cíl C6 je nezbytné, aby byly zkoušky upraveny i pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Tyto úpravy zkoušek a podmínek se uskutečňují např. u státní maturity s ohledem na typ a stupeň žákova postižení. Pro cíle C1 a C2 je podoba úprav patrně věcí dohody mezi realizátorem a tím, kdo má o výsledky největší zájem. Pro cíle C3, C4 a C5 je možné úpravy pro žáky se SVP nerealizovat, ale je potřeba mít datově podchyceno, zda výsledky v daných testech jsou od tzv. žáků intaktních či od žáků se SVP, aby jejich případné snížené výsledky mohly být odfiltrovány.

V projektu NIQES v roce 2013 to bylo takto (citováno ze Závěrečné zprávy o přípravě, průběhu a výsledcích druhé celoplošné generální zkoušky ověřování výsledků žáků v počátečním vzdělávání – ve školním roce 2012/2013 pilotovaném na úrovni 5. a 9. ročníků základních škol):

„Jedním z cílů druhé celoplošné generální zkoušky bylo ověření možnosti přizpůsobení obsahu testů a průběhu testování speciálním vzdělávacím potřebám žáků. Na základě konzultací s externími odborníky a s přihlédnutím ke způsobu řešení této problematiky ze strany Centra